

EL BUDISME

1.INTRODUCCIÓ

El Budisme ha existit per més de 2.500 anys i ha sigut una de les principals influències religioses, artístiques i socials que han arribat de l'Orient. Es va originar en el nord de la Índia, on va nèixer el seu fundador Siddharta Gautama, el Buda, qui va arribar al que es coneix com un estat de veure perfectament la naturalesa de les coses. Aquest estat se'n diu il·luminació.

El budisme és una de les religions que major influència ha tingut en la història de la humanitat, junt amb el Cristianisme i el Islamisme. A pesar d'això, una de les característiques que més distingeix al Budisme és que no tracte el concepte del déu creador. Això significa que es treu de ateïsme o agnosticisme. La meta espiritual del Budisme no descriu els termes d'un déu personal ni de Primera Causa.

Després de 1.500 anys, el Budisme se extingí en el seu país d'origen, al llarg dels segles es situà i es desenvolupà en diferents llocs i cultures. S'expandí al sud d'Àsia, on encara predominava l'escola budista Theravada. Cap al nord, es va establir al Nepal, Butà, Tibet i Xina, lloc on es va desenvolupar l'escola budista Mahayana. A través de Xina va arribar a països com Mongòlia, Japó i Corea, sorgint en el transcurs les escoles Chan, Shin i Zen. A partir de diverses trobades arqueològiques, alguns historiadors debaten si els països del Mitjà Orient, com Persia o Afganistan van tenir en la seva història un període budista.

No obstant això i en contrast d'això, des de fa més d'un segle, el Budisme es va desenvolupar enfàticament en països industrialitzats de Occident. A Europa, Amèrica i Oceania existeixen ja milers de persones que guien la seva vida a través dels principis de l'ensenyança del Buda. Entre aquesta gent, hi ha grans pensadors, artistes i figures polítiques.

2.ORIGEN

Siddharta Gautama (-566/-486) era fill d'una rica i influent família. Però a l'edat de 29 anys abandonà tot el seu benestar i inicià una vida d'asceta errant. S'endinsà en el coneixement dels *Upanixads* i, als 35 anys, aconseguí el que anhelava: immòbil al peu d'un arbre durant 49 dies, descobrí el misteri de l'alliberament, el *nirvana*. Així, és convertí en el Buda, l'*Il·luminat*. Morí als 80 anys havent assolit primer el cessament o neutralització del desig i l'acció, és a dir, el *nirvana*.

La llegenda explica que un endeví presagià que es convertiria en un asceta errant. El seu pare, per tal d'evitar-ho, el protegí en la seva confortable mansió oferint-li tota mena de plaers. Però les quatre escapades o sortides de casa el portaren a abandonar la seva còmoda vida.

Quan s'escapà per primera vegada, per la porta de l'est, veient un vell sofrint descobrí la vellesa, no tothom era jove i bell com els que l'envoltaven. En la segona sortida, per la porta del sud, veié una dona malalta: descobrí la malaltia i considerà que la salut era com un somni fugisser. Escapant-se per la porta de l'oest, descobrí la

mort al veure que portaven un cadàver a la pira funerària: la vida s'escola inesperadament. En la seva quarta i darrera sortida, per la porta del nord, veié un asceta o monjo que captava, amb una túnica color safrà, tranquil i irradiant serenitat i felicitat. El camí de l'asceta va esdevenir el seu camí.

3. LES CREENCES

El punt de partença de la inquietud de Buda no és gens teòric, és la constatació del dolor, del sofriment i de la mort com a constants en la vida quotidiana dels homes.

Dels *Upanixads* acceptà les nocions de *karman*, *samsara* i *moksa*, és a dir, la doctrina de l'encadenament de causes i efectes, la reencarnació inevitable; cercà també l'alliberament: el trencament de la cadena de dolors i sofriments. Però Buda rebutja el concepte de *Brahman* i la possibilitat del jo d'identificar-s'hi. El budisme és, doncs, una religió sense Déu. No existeix cap Absolut, tot és canvi i transformació, no hi ha res permanent ni a l'exterior (*Brahman*) ni a l'interior (*Atman*).

Després de la il·luminació, Buda inicià la propagació del seu *dharma* o veritat budista. El *Sermó de les Quatre Nobles Veritats* el condensa i constitueix el nucli del budisme.

- *Primera noble veritat*: tota existència està impregnada de sofriment, de pena, de frustració davant la caducitat d'un món en constant canvi; tot és essencialment fugisser.
- *Segona noble veritat*: l'origen del sofriment es troba en l'afany de viure, en el desig d'actuació, de plaer, de possessió.
- *Tercera noble veritat*: el sofriment es suprimeix aniquilant la set de viure, de gaudir, d'actuar. L'extirpació radical dels desitjos i passions ens condueix a una serenitat i tranquil·litat absolutes. És el *nirvana*.
- *Quarta noble veritat*: el camí que condueix al *nirvana* és el noble camí dels vuit passos; qui el segueix s'apropa a l'il·luminació. Són els següents:
 - ◆ 1. Coneixement recte de les quatre veritats;
 - ◆ 2. Actitud recta: allunyar-se d'odis, enveges;
 - ◆ 3. Paraula recta: no mentir ni parlar inútilment;
 - ◆ 4. Acció recta: bona conducta moral;
 - ◆ 5. Ocupació recta: guanyar-se la vida sense mal;
 - ◆ 6. Esforç recte: fomentar tendències bones;
 - ◆ 7. Pensament recte: no cedir als desitjos;
 - ◆ 8. Concentració recta: meditació.

Formar part d'una comunitat budista, amb monjos i monges mendicats, implica acceptar cinc preceptes fonamentals i cinc regles. Són com els deu manaments de la comunitat o *sangha*.

Els cinc preceptes són: no matar o destruir vida; no robar; portar una vida casta; no mentir; no beure begudes alcohòliques.

Les cinc regles: menjar només a les hores establertes; no participar en danses, cants, espectacles o activitats frívoles; no embellir el propi cos amb joies o ornaments semblants; no fer servir llits o seients alts i sumptuosos; no acceptar ni plata, ni or, ni diners.